

DOUĂ MONEDE EMISE LA MARCIANOPOLIS
DESCOPERITE LA TOMIS

AURICĂ SMARANDA

Cele două monede, bătute în timpul împăratului Severus Alexander (222–235), au fost descoperite întâmplător, cu ocazia unor săpături pentru construcții, în anul 1973, la Tomis. Prima a fost emisă sub guvernatorul Tib. Iulius Festus, iar cea de-a doua sub guvernatorul Um. Tereventinus, și se prezintă astfel:

1. Av. AVT [K M AVP CEVH AAEZ]ANΔPOC IOVAIA MAICA. Busturile afrontate ale împăratului Severus Alexander și Iuliei Maesa.
Rv. VI TIB IOVA ΦΗCTOV MAPKIANOΠIO, în exergă AITΩN. Șarpe încolăcit cu capul spre dreapta; în stânga-sus, E.
AE ↑ 11,82 g; 25 mm.
Pick, – ; pentru av. 1052; pentru rv. 1062.

Fig. 1. Monede de la Severus Alexander emise la Marcianopolis, descoperite întâmplător la Tomis.

2. Av. AVT K M AVP CEVH AAEZANΔPOC IOVAIA MAMAIA. Busturile afrontate ale împăratului Severus Alexander și Iuliei Mamaea.
Rv. ΗΓ Θ M. ΤΕΡΕΒΕΝΤΕΙΝ Θ ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΙΟ, în exergă AITΩN.

BSNR, LXXXVI–LXXXVII, 1992–1993, p. 313–314

Zeus tronând spre stânga, ține în mâna stângă sceptrul și în dreapta o pateră;
în câmp dreapta, E.

AE ↑ 13,10 g; 28 mm.

Pick, –; pentru av. 1076; rv. inedit, cf. 1063. Cel mai apropiat revers este nr. 1063, dar combinat cu un avers cu Severus Alexander și Iulia Maesa; reversul de față se remarcă prin ligatura dintre literele O și V.

Publicarea acestor două monede, chiar fără stabilirea mai circumstanțiată a locului de găsimă, dar subliniind faptul că cea de-a doua este inedită, contribuie la cunoașterea mai completă a circulației monetare pe teritoriul Tomisului.

DOUĂ MONEDE DE AUR ROMANE TÂRZII DESCOPERITE ÎN MUNTENIA

GH. POENARU-BORDEA, R. OCHEȘEANU
și M. TUDOSIU

DEUX MONNAIES FRAPPÉES PAR LA VILLE DE MARCIANOPOLIS DÉCOUVERTES À TOMI

RÉSUMÉ

L'auteur présente deux monnaies en bronze frappées par la ville de Marcianopolis pour l'empereur Alexandre Sévère. La deuxième présente un revers qui ne figure pas dans le catalogue de B. Pick. Les monnaies ont été trouvées fortuitement à Constanța, l'antique cité de Tomi.

EXPLICATION DES FIGURES

Fig. 1. Monnaies d'Alexandre Sévère émises à Marcianopolis découvertes fortuitement à Tomi.

În luna august 1994, am avut prilejul să examinăm două monede de aur romane din secolul V p. Chr., care, după identificare, au fost înapoiate descoperitorilor.

Este vorba, mai întâi, de un *solidus* de la Marcian, ce a fost descoperit la periferia orașului Buzău, în punctul numit de localnici „Verguleasa”, cu ocazia lucrărilor agricole din primăvara anului 1992¹.

Marcian

1. AV ↘ 4,26 g; 20 mm.

Ph. Grierson, Melinda Mays, pl. 18, nr. 477, Constantinopol, off. B, clasa 3, anii 450-457.

Cea de a doua monedă este tot un *solidus* emis de Anastasius I și a fost descoperită întâmplător în comuna Măgurele (Sectorul Agricol Ilfov), pe malul Argeșului, pe drumul spre Dărăști.

Anastasius I

2. AV ↓ 4,39 g; 21 mm.

DOW, I, p. 5-6, nr. 31, Constantinopol, off I, anii 491-498.

Până acum nu se cunoșteau nici un fel de descoperiri monetare în Muntenia datând din a doua jumătate a secolului V p. Chr., ultimele documentate fiind din perioada precedentă, mai precis din vremea domniilor lui Theodosius II și Valentinian III, prin cei doi *solidi* aflați unul la Ciorogârla (jud. Giurgiu)², iar cel de-al doilea la Domnești (jud. Giurgiu)³ și printr-o emisiune de la Valentinian III, pentru care însă nu a fost precizat metalul, la Stoicânești, com. Slivilești (jud. Olt)⁴.

Cu toate acestea, pe teritoriul istoric al României s-au descoperit câteva monede de aur de la Marcian și anume doi *solidi* în Scythia Minor, la Noviodunum⁵ iar *extra fines Imperii* la Zaim (r. Căușani, R. Moldova) o altă monedă de aur⁶. Merită să precizăm însă că în Dobrogea, aflată în Imperiu, monedele de bronz sunt încă relativ numeroase atât în descoperirile izolate⁷, precum și în tezaurele îngropate mai târziu, în vremea lui Leon⁸, ori în epoca bizantină timpurie⁹.

Din perioada ce urmează domniei lui Marcian și până la începutul domniei lui Anastasius I, de pe teritoriul României mai pot fi amintite descoperirile de monedă de aur de la Leon I la Călnic (jud. Alba)¹⁰, Sângeorgiu de Câmpie (jud. Mureș)¹¹, la care se adaugă un *tremissis* de proveniență nord dobrogeană, din păcate